การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

Personnel's Quality Development of Dong Phaya Subdistrict Administrative Organization in Bo Kluea District, Nan Province

ณฐวัฒน์ ธิมิตร[1], พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปญโญ[2] และ ธิติวุฒิ หมั่นมี[3]
Nathawat Thimitr,
Phrakhrupalad Watcharaphong Vacirapaññ̃o
and Thitiwut Manmee
(toonny_28@hotmail.co.th)

Received: June 20, 2023
Revised: October 11, 2023
Accepted: October 12, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน 2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วน ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ประยุกต์หลักภาวนา 4 เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงโดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 110 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์การวิจัยเชิง คุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง 2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าบุคลากรที่มี เพศ อายุ สถานภาพ และเงินเดือน/ค่าตอบแทน ไม่แตกต่าง บุคลากรมีระดับการศึกษา ตำแหน่งและระยะเวลาใน

[1] หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน
Master of Public Administration Program in Public Administration Nan Buddhist College
[2. 3] หลักสูตรรัฐประศาสนศาตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์นครน่านฯ
Program in Public Administration Nan Buddhist College

การทำงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญสถิติอยู่ในระดับ 0.01 3. การพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา ตามหลักภาวนา 4 มีการสำรวมกายวาจาช่วยเหลือช่วยเกื้อกูลกัน ดำรงชีพประกอบอาชีพสุจริตระเบียบวินัย บุคลากรผ่านการอบรมวิปัสสนากรรมฐานนำมาใช้ในชีวิตทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การพัฒนา, คุณภาพชีวิต, บุคลากร, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The objectives of this research article are: 1. To study the quality of life of personnel of Dong Phaya Subdistrict Administrative Organization. Bo Kluea District, Nan Province 2. To compare the quality of life of Dong Phaya Subdistrict Administrative Organization personnel. Bo Kluea District, Nan Province, classified according to personal factors 3. To present guidelines for developing the quality of life of the personnel of the Dong Phaya Subdistrict Administrative Organization, Bo Kluea District, Nan Province, applying the 4 principles of meditation as a mixed method research between quantitative research. and research using questionnaires to collect quantitative data from a sample of 110 people. Data were analyzed using social science research packages. Quality used in-depth interviews with 10 key informants or people. Data were analyzed using descriptive content analysis.

The research finding were as follow;

1. Quality of life of Dong Phaya Subdistrict Administrative Organization personnel Bo Kluea District, Nan Province, overall is at a moderate level. 2. Comparison of opinions on quality of life development Personal factors found that personnel were not different in gender, age, status, and salary/compensation. Personnel had educational levels, positions, and length of work. There are different opinions. Statistical significance level 0.01 3. Developing the quality of life of the personnel of the Dong Phaya Subdistrict Administrative Organization according to the principles of Bhavana 4, with restraint of body and speech, helping and supporting each other. Live

an honest and disciplined career. Personnel have undergone Vipassana meditation training and can use it in their daily life and efficiency.

Keywords: Development, Quality of Life, Personnel, Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

การพัฒนาบุคลากร (Human Resource Development : HRD) เป็นหัวใจหลักของหลายองค์กรเนื่องจากทรัพยากรบุคลากรเป็นเรื่องที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์การซึ่งทุกองค์กรมุ่งที่จะให้บุคลากรของตนมีความรู้ความสามารถและเต็มใจปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลาการดำเนินงานขององค์การต่าง ๆ จะประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพประสิทธิผลในภารกิจหน้าที่รับผิดชอบในระดับใดก็ขึ้นอยู่กับระดับคุณภาพของคน เรียงลำดับความสำคัญตั้งแต่ผู้นำสูงสุดขององค์กร ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติงานทุกคน ซึ่งจะส่งผลไปถึงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้มีความเจริญเติบโตอย่างมั่นคง เพราะว่า “คน” เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสูงสุดคนเป็นกลไกทำให้เกิดงาน งานที่มีคุณภาพต้องเกิดจากคนที่มีคุณภาพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงมีพระราชดำรัสว่า “จะต้องพัฒนาคนเพื่อพัฒนาประเทศ” แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8,2540 - 2544) ถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13, 2566) จึงได้มุ่งเน้น “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา”

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกลไก และขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจตลอดจนงบประมาณและบุคลากร ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้มีองค์กรรับผิดชอบในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองกรท้องถิ่นในการบริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่นตลอดจนรายได้ของท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้นการดำเนินการบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น, 2542) ในทุก ๆ ด้านให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน การวางแผนในการดำเนินการบริหาร จึงเป็นกลไกที่สำคัญที่ทำให้การบริหารเป็นรูปแบบที่มีทิศทาง ดังนั้นการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สมดุลและมีประสิทธิภาพจะช่วยส่งผลให้การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาได้ตรงจุดตรงตามความต้องการของประชาชน อันก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนรวม และบรรลุตามความมุ่งหมายประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 (ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาโดยสังเคราะห์จากหลักการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรตามแนวคิดของ Richard E Walton ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านเงินเดือน/ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม 2. ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ 3. ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถบุคลากรของ 4. ด้านความมั่งคงและความก้าวหน้า 5. ด้านการบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน 6. ด้านประชาธิปไตยในองค์กร 7. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตงานและชีวิตด้านอื่น ๆ 8. ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสังเคราะห์ หลักภาวนา 4 1. กายภาวนา คือ การพัฒนากาย 2. ศีลภาวนา คือ การพัฒนาความประพฤติ 3. จิตภาวนา คือ การพัฒนาจิต 4. ปัญญาภาวนา คือ การพัฒนาปัญญา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ว่ามีคุณภาพชีวิตดีขึ้นหรือไม่อย่างไร เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากร และเป็นการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการให้บริการมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาองค์กรให้ยั่งยืนสืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยการประยุกต์ใช้ตามหลักภาวนา 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Method Research) ประกอบ ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา จำนวน 110 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 86 คน ได้จากการคำนวณ โดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ระดับความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหาร ข้าราชการ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์จำนวน 10 รูปหรือคน เลือกโดยวิธีเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างบุคลการสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา จำนวน 86 คน และใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structured In-depth interview Script) ซึ่งแบบสัมภาษณ์ได้มาจากการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องและเก็บรวบรวมข้อเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปแจกให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้แจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง รวมถึงได้ติดต่อประสารงานเพื่อขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเองพร้อมกับส่งบริบทเนื้อหาต่าง ๆ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ล่วงหน้าและกำหนดวันเวลาและสถานที่ สำหรับสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้เครื่องบันทึกเสียงกล้องบันทึกภาพนิ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test F-test และเปรียบเทียบรายคู่ด้วย LSD และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถาม แล้วนำมาตีความและเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการอภิปรายผลแบบพรรณนาความ (Descriptive Interpretation)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน พบว่า คุณภาพชีวิตของ

บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.35, S.D. = 0.482) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบผลดังนี้

ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.96, S.D. = 0.907) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.90, S.D. = 0.720) ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถของบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.04, S.D. = 0.701) ด้านความมั่งคงและความก้าวหน้าในงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.15, S.D. = 0.667) ด้านการบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน รวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.83, S.D. = 0.693) ด้านประชาธิปไตยในองค์การ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.05, S.D. = 0.731) ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตงานและชีวิตด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.68, S.D. = 0.635) ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.791)

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน พบผลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตามสมมติฐานที่ 1 – 7 ดังนี้

ตารางที่ 1 การพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรจำแนกตามตัวแปรต้น

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	การพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากร	3.39	-	0.69	-	✓
2	อายุ	การพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากร	-	1.40	0.24	-	✓
3	ระดับการศึกษา	การพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากร	-	3.54*	0.01	✓	-
4	ตำแหน่ง	การพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากร	-	2.95*	0.01	✓	-
5	สถานภาพ	การพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากร	-	0.05	0.94	-	✓
6	เงินเดือน/ค่าตอบแทน	การพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากร	-	0.05	0.94	-	✓
7	ระยะเวลาทำงาน	การพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากร	-	3.13*	0.03	✓	-

จากตารางที่ 1 ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นบุคลากรต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน อธิบายได้ ดังนี้

บุคลากรที่มีเพศ อายุ สถานภาพ และมีเงินเดือน/ค่าตอบแทนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

ส่วนบุคลากรที่มีระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยการประยุกต์ใช้ตามหลักภาวนา 4 พบว่า

1. กายภาวนา คือ การพัฒนากาย บุคลากรส่วนมากมีการสำรวมกายวาจาให้เป็นปกติด้วยวิธีปฏิบัติศีล 5 ไม่ทำร้ายกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน ไม่นินทา ว่าร้ายต่อกัน มีความซื่อสัตย์ต่อกัน มีความช่วยเหลือช่วยเกื้อกูลกันต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้มาติดต่อราชการ

2. ศีลภาวนา คือ การพัฒนาความประพฤติ ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา ได้ประพฤติปฏิบัติตามศีล 5 กับการดำรงชีพ ประกอบอาชีพสุจริต รักษาระเบียบวินัย ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตรงตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ มีความประพฤติตนในสิ่งที่ถูกต้อง มีจิตใจโอบอ้อมอารีย์ ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาต่อเพื่อนร่วมงานและผู้มารับบริการด้วยความเมตตา มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีมองโลกในแง่ดีรู้จักพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

3. จิตภาวนา คือ การพัฒนาจิต ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญาส่วนใหญ่ได้ผ่านการอบรมวิปัสสนากรรมฐานมาบ้าง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ ทำให้มีจิตใจที่อ่อนโอนมีความรักความเมตตาต่อเพื่อนร่วมงาน มีสมาธิและมีสติในการปฏิบัติงานทำงานด้วยความตั้งใจ ตั้งมั่นอยู่ในความถูกต้อง มีสัมมาคาราวะต่อเพื่อนร่วมงาน ใช้สติในการคิดการตัดสินใจในปฏิบัติงานด้วยความเพียร

4. ปัญญาภาวนา คือ การพัฒนาปัญญา ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา ได้นำหลักประยุกต์ใช้ในด้านปัญญา สามารถวิเคราะห์แยกแยะว่าสิ่งไหนดีสิ่งไหนไม่ดี ใช้ชีวิตประจำวันได้โดยไม่ประมาทมีสติในการครองตน มีการวางแผนในการทำงาน มีความคิดริเริ่มร้างสรรค์ในการทำงานทำงาน มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ และงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

1.1 ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.35, S.D. = 0.482) สอดคล้องกับการศึกษา อำนาจ เจริญสุข (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 6 จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 6 จังหวัดนครสวรรค์ ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 6 จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (μ=2.54)

1.2 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ เจริญสุข (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 6 จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 6 จังหวัดนครสวรรค์ ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 6 จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับป่านกลาง (μ=2.54)

1.3 ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถของบุคลากร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาริน สุขอนันต์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี” โดยศึกษาระดับคุณภาพชีวิตและเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรีชฎา อุ่นเรือน (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตการทำงานของลูกจ้างชั่วคราวรายเดือนกรมวิชาการเกษตรในส่วนกลาง” พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน กรมวิชาการเกษตรในส่วนกลางในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีวัฒน์ อ่างนิลพันธ์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง

“การพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามหลักพรหมวิหาร 4 กรณีศึกษาจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ตามหลักพรหมวิหาร ได้แก่ ด้านเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา และด้านอุเบกขา พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.6 ด้านประชาธิปไตยในองค์การ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตของคนไทย ปี 2553” ผลการศึกษา พบว่าคุณภาพชีวิตด้านการทำงานส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจกับชีวิตการทำงานในระดับมาก

1.7 ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตงานและชีวิตด้านอื่น ๆ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทวินทร์ ศิริปัญจนะ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการช่วยรบที่ 1 ค่ายพนัสบดีศรีอุทัย กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัย พบว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการช่วยรบที่ 1 มีความพึงพอใจกับชีวิตการทำงานในระดับมาก

1.8 ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพงศ์ บุญผดุง (2554) ได้วิจัยเรื่อง“การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ 1)” ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

2.1 บุคลากรที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรีชฎา อุ่นเรือน (2545) ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน กรมวิชาการเกษตรในส่วนกลาง พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน กรมวิชาการเกษตรในส่วนกลางในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นของปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศไม่มีผลที่ทำให้ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานมีความแตกต่างกัน

2.2 บุคลากรที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วน ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรางค์ทิพย์ ทะวิไชย

(2549) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน ศึกษาเฉพาะพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานและความผูกพันต่อองค์การอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่พบว่ามีความผูกพันต่อองค์การต่างกัน

2.3 บุคลากรที่มีตำแหน่ง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วน ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยการวิจัยการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ รณัชฤดี ปองกันภัย (2557) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานการเคหะแห่งชาติ: กรณีศึกษาพนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานใหญ่ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการทำงานกับคุณภาพชีวิตการทำงานของตนเองปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานการเคหะแห่งชาติสำนักงานใหญ่ ได้แก่ ตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.4 บุคลากรที่มีสถานภาพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วน ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ เจริญสุข (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 6 จังหวัดนครสวรรค์” จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพ พบว่าข้าราชการตำรวจที่มีสถานภาพมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค

2.5 บุคลากรที่มีเงินเดือน/ค่าตอบแทน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วน ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยการวิจัยทำสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรีชฎา อุ่นเรือน (2545) ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของลูกจ้างชั่วคราวรายเดือนกรมวิชาการเกษตรในส่วนกลาง พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน กรมวิชาการเกษตรในส่วนกลางในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นของปัจจัยส่วนบุคคลพบว่ารายได้ต่อเดือนไม่มีผลทำให้ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานมีความแตกต่างกัน

2.6 บุคลากรที่มีระยะเวลาในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วน ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยภาพรวม แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดาวัลย์ ปลื้มคิด (2551) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานและปัจจัยบรรยากาศพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระยะเวลาในการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตในการทำงาน

3. สรุปผลการวิจัยและอภิปลายผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วน ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ประยุกต์หลักภาวนา 4

3.1 กายภาวนา คือ การพัฒนากาย บุคลากรส่วนมาก มีการสำรวมกาย วาจาให้เป็นปกติด้วยวิธีปฏิบัติตามศีล 5 ไม่ทำร้ายกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน ไม่นินทาว่าร้ายต่อกัน มีความซื่อสัตย์ต่อกัน ไม่เสพสิ่งที่ไม่ดี รับแต่สิ่งที่ดี ๆ เข้ามามีความช่วยเหลือช่วยเกื้อกูลกัน ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาต่อเพื่อนร่วมงานและให้บริการต่อผู้มาติดต่อราชการด้วยความเคารพ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน

3.2 ศีลภาวนา คือ การพัฒนาความประพฤติ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา ได้ประพฤติปฏิบัติตามศีล 5 กับการดำรงชีพ ประกอบอาชีพสุจริตรักษาระเบียบวินัยของทางราชการเป็นอย่างดี ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตรงตามกฎระเบียบข้อบังคับ มีความประพฤติตนในสิ่งที่ถูกต้อง มีจิตใจ โอบอ้อมอารีย์ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาต่อเพื่อนร่วมงานและผู้มารับบริการด้วยความเมตตา มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีงามอำนวยความสะดวกสบายตามกำลังความสามารถที่มีอยู่โดยที่ไม่สร้างความเดือดร้อน มองโลกในแง่ดี รู้จักพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมีวินัยต่อกันสามารถอยู่ร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างมีความสุขและมีการประสานงานกับหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงเดียวกันและหน่วยงานอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 จิตภาวนา คือ การพัฒนาจิต บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา ส่วนใหญ่ได้ผ่านการอบรมวิปัสสนากรรมฐานมาบ้างพอสมควร สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ ทำให้มีจิตใจที่อ่อนโอนมีความรักความเมตตาต่อเพื่อนร่วมงาน มีสมาธิและมีสติในการปฏิบัติงาน ทำงานด้วยความตั้งใจตั้งมั่นอยู่ในความถูกต้อง มีสัมมาคาราวะต่อเพื่อนร่วมงานใช้สติในการคิดการตัดสินใจในการทำงานปฏิบัติงานด้วยเพียรตามเหตุตามผลของงาน

3.4 ปัญญาภาวนา คือ การพัฒนาปัญญา บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา ได้นำหลักภาวนา 4 มาประยุกต์ใช้ในด้านปัญญา สามารถวิเคราะห์ได้และแยกว่าสิ่งไหนดีสิ่งไหนไม่ดีดำเนินวิถีชีวิตประจำวันได้โดยไม่ประมาทมีสติในการครองตนทำงานตามลำดับความสำคัญ รู้ว่าสิ่งไหนควรทำก่อนสิ่งไหนควรทำหลัง มีการวางแผนในการทำงานมีการควบคุมงานและสามารถติดตามได้ยอมรับความเป็นจริงได้ มีความคิด

ริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานทำงานด้วยเหตุผล มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ซึ่งสามารถทำได้สำเร็จลุล่วงตาความสามารถของแต่ละบุคคล

องค์ความรู้จากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน” ได้องค์ความรู้ใหม่ดังภาพต่อไปนี้

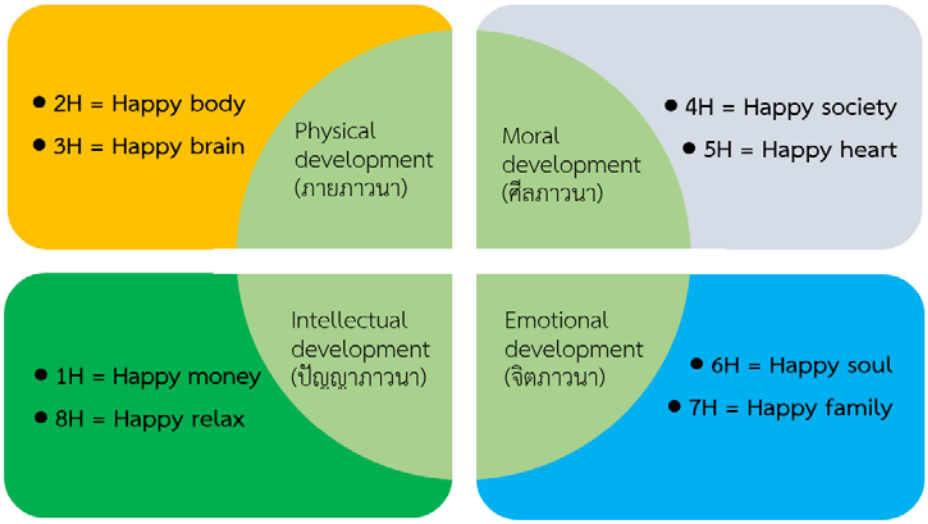

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

“คุณภาพชีวิต” มักจะหมายถึง “การกินดีอยู่ดี” ซึ่งครอบคลุมถึงการมีรายได้ที่มั่นคง มีการงานที่ดี มีการศึกษาดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่น มีสุขภาพแข็งแรง มีเสรีภาพและมีความปลอดภัยในการดำรงชีวิต เป็นต้น การที่องค์กรจะสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีในสถานที่ทำงานนั้น ไม่ได้เป็นเรื่องของหน่วยงานเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นเรื่องของความร่วมมือทั้งสองฝ่าย คือ ในส่วนของนายจ้างหรือฝ่ายองค์กร และฝ่ายลูกจ้างหรือพนักงาน โดยที่ทั้งสองฝ่ายต้องมีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของการมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีร่วมกัน และเกิดความพึงพอใจทั้งสองฝ่ายกรสร้างความพึงพอใจในการทำงาน ฉะนั้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลการในองค์กรจะประกอบไปด้วย

1. ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม มีความยุติธรรมในการประเมินผลงานเพื่อปรับเงินเดือนและค่าตอบแทนมีความเหมาะสมกับประมาณงานและความรับผิดชอบ

2. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ สถานที่ทำงานมีความมั่นคงเป็นระเบียบเรียบร้อยอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ

3. ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถของบุคลากร เปิดโอกาสให้แสดงศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่

4. ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน ปฏิบัติงานตามตำแหน่งที่การงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ

5. ด้านบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีได้รับการช่วยเหลือจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

6. ด้านประชาธิปไตยในองค์การ ผู้บังคับบัญชาไม่ก้าวก่าย ยอมรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ

7. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตงานและด้านชีวิตอื่น ๆ เข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานได้ งานไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ให้ความเสมอภาคกับผู้มารับบริการ มีห้วงเวลาพักผ่อนและกิจกรรมที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) ผู้บริหารควรมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรสำรวจความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อจะได้นำเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนเพื่อสนองความต้องการได้อย่างเหมาะสม

2) ผู้บริหารควรคำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมการทำระบบ 5 ส. ควรจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้มากขึ้น และควรจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกาย

3) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการสอนหลักธรรมโดยจัดให้มีการอบรมด้านการใช้สติให้แก่บุคลากร เนื่องจากบุคลากรบางตำแหน่งอาจมีความกดดันและมีความเครียดกับการทำงานมาก จึงต้องใช้หลักธรรมในการอบรมเพื่อให้บุคลากรมีความอดทนต่อสถานการณ์

2. ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

2) ควรมีการศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับการนำหลักพุทธธรรมมาปรับประยุกต์ใช้จริงในการปฏิบัติงานหรือการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงประสิทธิภาพของของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญาในทุกระดับ

3) ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานบุคคล เช่น การพัฒนาบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงานของของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรและอาจนำไปปรับปรุงสวัสดิการและประโยชน์อื่น ๆ

4) ควรสนับสนุนของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา ให้ได้รับโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ตามความรู้ความสามารถมีการจัดอบรมและส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปสู่ความก้าวหน้าในสายอาชีพ

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) องค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ควรมีนโยบายหรือแผนงานการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ให้มีความชัดเจนมากขึ้นโดยเฉพาะด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถของบุคคล โดยผู้บริหารควรจะให้โอกาสผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ประโยชน์และพัฒนาทักษะความรู้ของบุคลากรในการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ อันจะมีผลต่อการขยายความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน การมีความรู้สึกมีในคุณค่าของตนเอง และความรู้สึกท้าทายกับการทำงานของบุคลากรเอง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่องานในอนาคตได้

2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ควรจัดโครงการนำร่องหรือการจัดทำกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้บุคลากร ได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการในการคิดวางแผนหาแนวทางในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตการทำงาน ซึ่งเป็นการ บูรณาการร่วมกัน

3) ควรส่งเสริมพระพุทธศาสนาด้วยการปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสานสอดคล้องเอื้อต่อการส่งเสริม สร้างความรู้ สร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่ประชาชน จัดประชุม สัมมนา และฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพในการธำรงรักษา เผยแผ่หลักคำสอน และเป็นแกนหลักในการพัฒนาจิตใจ

4) ควรเสริมสร้างและพัฒนาให้เอื้อต่อการศึกษา เพื่อสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย สนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นรากฐานของการพัฒนา

รายการอ้างอิง

ตรีชฎา อุ่นเรือน. (2545). *คุณภาพชีวิตการทำงานของลูกจ้างชั่วคราวรายเดือนกรมวิชาการเกษตรในส่วนกลาง* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

ธิดาวัลย์ ปลื้มคิด. (2551). *คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.

รณัชฤดี ปองกันภัย. (2557). *คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานการเคหะแห่งชาติ : กรณีศึกษาพนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานใหญ่* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ.

สิน พันธุ์พินิจ. (2547). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: บริษัทจุนพับลิชชิ่ง จำกัด.

สุรางค์ทิพย์ ทะวิไชย. (2549). *คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง* (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้น 8 มิถุนายน 2566, จาก https://www.lp-pao.go.th/Plan/images/book/Book-005.pdf

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2566–2570) ฉบับที่ 13. สืบค้น สืบค้น 8 มิถุนายน 2566, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=13651&filename=develop_issue

อำนาจ เจริญสุข. (2557). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมต ารวจภูธรภาค 6จังหวัดนครสวรรค์* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา.